Дар.

DE
AGRO TROIANO
IN
CARMINIBVS HOMERICIS
DESCRIPTO.

COMMENTATIO GEOGRAPHICO-CRITICA

AVCTORE

FRID. AVG. G. SPOHN

PHIL. DOCT. AA. M.

RICARDI PORSONI ADVERSARIORVM COROLLARIVM

LIPSIAE

APVD IOA. AVG. GOTTL. WEIGEL

IN COMMISSIS

CIƆIƆCCCXIV

CHRISTIANO AVG. LOBECK

VET. LIT. IN ACAD. REGIOMONT. PROFESSORI

VITEBERGA REGIOMONTVM

ABEVNTI

PROPEMPTICVM

Quod TIBI, quem qui norunt omnes amant, iam mitto munuſculum levidenſe, et iuvenilium, quod optime ſcis, virium tentamen, *propemptici* loco velis accipere ab eo conſcripti, qui e discipulorum numero, qui TE quotquot ſunt omnes venerantur, TE maximo amplectatur amore, et ex ea ſcribendi ſolitudine profecti, qua mihi, qui paullo ante ſcholis TVIS adhuc interfueram, ut inſigni et fere amica benevolentia a TE ornarer, contigit.

Memineris, ſuaviſſime *Lobeck*, me, quem iam diu in explicanda prima geographiae graecae aetate, et in colligendis, atque, quoad eius fieri poteſt, ad disciplinam quandam revocandis geographicis illius aevi fabulis, praecipue vero iis, quae in carminibus Homericis et Heſiodeis reperiantur, operam locaſſe probe tenebas, quondam TIBI interroganti, de agro Troiano quid ſtatuam, haeſitantem et tergiverſantem reſpondiſſe, et habebis, quo me mirans et quaerens, quamnam ob cauſam agrum Troianum elegerim, de quo verba facerem, recte poſſis excuſare. Iam vero me eo, ut

commentariolum, quo prae caeteris eo annifus fum, ut fententiam aliquam *Wolfii* V. S. confirmarem, feiunctum a comitibus ederem, quippe quum tantum abfit, ut *Geographiam Graecorum fabulofam*, quam me confcripturum effe TIBI, qui ipfe me excitafti, non eft, quod repetam, iam in lucem emittere poffim, ut eam diu adhuc excolere et elimare debeam, et fingularis erga TE amor, et peculiaris rerum nexus, quem non potui non fequi, adegerunt.

Quod reliquum eft, leve hoc pietatis monumentum benevolo, uti foles, accipe animo, atque me, ubi tali magiftro non plane indignum iudicaveris effe discipulum, amore TVO, mihi exoptatiffimo, condecorare perge; ficubi vero erraverim, TV, quod mihi certo fperare licet, iuveni non fuccenfebis, atque e feveriorum cenforum fententia iudicii mei errorem laus TIBI dati muneris, opinor, compenfabit. Vale.

Scribeb. Schmiedebergae Cal. Septembr. cIↃIↃCCCXIV.

Fr. Aug. G. Spohn.

DE AGRO TROIANO
IN CARMINIBVS HOMERICIS
DESCRIPTO.

Quamquam de agro Troiano noſtris praecipue temporibus, nam antiquiorum ea de re conatus et ſtudia, ne longius regredi debeamus, ſilentio praetermittere liceat, vario modo anquiſitum et disputatum eſt, neque ſolum multi ad libros de eo conſcribendos commoti, verum etiam ad itinera longa et moleſta eo conſilio, ut celeberrimam illam regionem, eiusque loca ſingula, quibus Graecorum Troianorumque res geſtae claritatem, carmina Homerica immortalitatem nominis atque memoriae conciliarunt, cognoſcerent, ſuscipienda compulſi ſunt [1]): vix tamen ac ne vix quidem pauci, quippe quum fere omnes, utpote quibus iuſto nimis de carminum Homericorum origine genuina et integritate perſuaſum erat, non-

1) Antiquiorum nominibus, quae tam ipſe Le Chevalier, quam recentiores libri ab eo ſcripti editores enumerarunt, haec recentiorum nomina, qui vel peregrinando, vel alio modo hanc rem illuſtrare ſtuduerunt, addas: *Griffith*, *Morrit*, *W. Franklin*, *Vincent*, *Bryant*, *Wakefield*, *Müller*, *Liſton*, *Schwarz*, *Hellwig*, *Åkerblad*, *Sibthorp*, *Hawkins*, *Carlysle*, *Kauffer*, *de Hammer*, *Gell*, et, quorum opera adhuc exſpectamus, *Walpole* et *Mauduit*.

nisi eo anniterentur atque allaborarent, ut hodiernam huius regionis conditionem cum prisca illa, quae in carminibus Homericis depingitur, conciliarent, atque, ubi id fieri non posse videbant, mutationem statuerent, eiusque causam indagare studerent, pauci, inquam, eo pervenerunt, ut paullo altius recedentes ipsam imaginem, quam carmina Hom. adumbrant, examinandam, et praeter caetera, an ea constet sibi, nec ne, quaerendum esse putarent.

E quorum numero, quum princeps, *Wolfium* dico, observationem [2]), quae huc spectat, eo scripserit tempore, quo *Woodii* studio res magis obscurata esset, quam illustrata, et vix innotuissent, quae *Le Chevalier* sibi reperisse videbatur, post recentiorum vero itinera et tentamina, qui eo maxime consilio, ut doceat, imaginem agri Troiani, qualem in carminibus Hom. reperimus, aut constare sibi neque ullo modo sibimet ipsi adversari, aut singulas quasdam eius partes discrepare, atque alienas esse videri, qui fuse scripserit, neminem compererimus, hoc negotii, molesti quidem et ingrati sine dubio multis, ubi diversam ab ipsorum opinionibus feramus sententiam necesse fuerit, maxime vero necessarii, nobis iam liceat suscipere.

Minime igitur in eo elaboremus, ut hodiernam huius regionis conditionem cum ea, quam in carm. Hom. depictam et adumbratam reperimus, quae quidem quaestio iam dudum novitatis gratiam exuit, comparemus, neque eas recolamus et redintegremus

---

2) Prolegom. p. 134. not. 99. „Aliis vero in locis illos sive incuria, sive prava religio deterruit, quominus omnia eiicerent, quae rerum summam et aequabilem tenorem turbarent. Ut, ne alia nunc congeram, *in ipsa chorographia agri Troiani aliquid relictum est discrepantiae*, nec sublatum ab istis, cuius causa nemini auctor sim, ut denuo longum iter suscipiat."

quaeſtiones, quibus, an vere fuerit unquam Troia, Graecique illam expeditionem fecerint, nec ne; quî tanta hominum turba ibi, de quo viveret, reperire potuerit; unde hoc tempore Graecis tanta navigiorum copia, et quae ſunt id genus alia, disceptantur, neque *Bryanti* et nonnullorum Anglorum, aliorumque V. D. aut docta molimina, aut vana ſomnia repraeſentemus, neque in *gravioribus* quidem, e quorum numero, quae de caſtris eorumque metatione et loco, de ſpatio, quo urbs ab Hellesponto diſtarit, de Simoente et Scamandro, quorum praecipue ille, quem priori loco nominavimus, in quaeſtione de navium ſtatione crucis inſtar multos torſit atque etiamnum torquet, qui factum ſit, ut *Strabonis* deſcriptio, qui *Demetrium* ſequebatur *Scepſium*, prope Troiam igitur ortum, tantum discrepet a recentiorum adumbratione, eſſe videntur, aliquantum vero a conſilio noſtro alienis haereamus, quippe quae quo lubet alio verſum citius, quam huc queant vocari: ſed nobis hoc unum indagaturis, *an Homerica huius agri deſcriptio*, cuius illuſtrandae cauſa tot tantique labores ſuscepti et exantlati ſunt, *ſibi conſtet*, mentem animumque ab agro et regione, vel qualis hodie eſt, vel qualem eſſe volunt, ſevocantibus in conſideranda ſola illa imagine erit acquieſcendum.

Quod ut facilius perficiamus, praeterea, quum in illis, quas nunc habemus huius regionis, adumbrationibus, praeter reliqua ſpectatum ſit, ut hodierna eius conditio depingatur, et Homericam imaginem ibi quaſi ſecundas agere in promtu ſit, ac minime igitur perfecta omnibusque abſoluta numeris inveniatur eius explicatio, iam ſingulas eius partes collectas recenſere, iisque enumeratis iudicium annectere ſtudeamus.

Τροίη. Ἴλιος. Πέργαμος.

Ad Hellesponti undas panditur *Troia* [3]), regio ampla [4]) et fertilis [5]), olim *Ilio* [6]), urbe regni Tro-

---

3) *Τροίη* Il. *B.* 162, 178, 237. *Γ.* 74, 257. *Δ.* 175. *E.* 773. *Z.* 207, 315, 519. *I.* 246, 329. *K.* 28. *Λ.* 22, 818. *N.* 7, 233, 367, 433, 645. *Ξ.* 505. *O.* 706. *Π.* 169, 461, 515. *Σ.* 67, 330. *T.* 330. *X.* 116. *Ψ.* 215. *Ω.* 86, 256, 291, 346, 492, 494, 542, 764, 774. Od. *A.* 62, 210, 327, 355. *Γ.* 257, 268, 276. *Δ.* 6, 99, 488. *E.* 307. *I.* 38, 259. *K.* 40, 332. *Λ.* 499. *M.* 189. *N.* 248, 315. *Ξ.* 229. *O.* 153. *Π.* 289. *P.* 314. *Σ.* 260, 266. *T.* 8, 187. *Ω.* 37.

4) *εὐρείη*. Il. *N.* 433. *Ω.* 256, 494, 774. Od. *A.* 62. *Δ.* 99. *E.* 307. *Λ.* 499. *M.* 189.

5) *ἐριβῶλαξ*. Il. *Γ.* 74, 257. *Z.* 315. *Π.* 461. *Ω.* 86. *ἐρίβωλος* Il. *I.* 329. *Σ.* 67. *Ψ.* 215.

6) *Ἴλιος* (*ἡ*). Il. *A.* 71. *B.* 113, 133, 216, 230, 249, 288, 492, 673. *Γ.* 305, 313. *Δ.* 33, 46, 164, 416. *E.* 204, 210, 551, 642, 648, 716. *Z.* 60, 74, 96, 113, 277, 386, 403, 448, 461, 478, 493. *H.* 20, 31, 82, 345, 413, 429. *Θ.* 131, 288, 295, 499, 551, 561. *I.* 20, 49, 402, 419, 686. *K.* 12. *Λ.* 196, 230. *M.* 115. *N.* 175, 349, 380, 657, 717, 724, 773. *Ξ.* 46, 251. *O.* 66, 169, 215, 237, 550, 558. *Π.* 92, 576. *P.* 145, 159, 163, 193, 320, 328, 337, 396. *Σ.* 58, 140, 174, 270, 327, 439. *T.* 156. *Υ.* 216. *Φ.* 81, 104, 128, 156, 295, 433, 442, 515, 561, 588. *X.* 6, 17, 411. *Ψ.* 1, 64, 156, 297. *Ω.* 27, 67, 143, 145, 330, 383, 620.

Od. *B.* 18, 172. *Θ.* 495, 578, 581. *I.* 39. *K.* 15. *Λ.* 86, 169, 372, 510. *Ξ.* 71, 238. *P.* 104, 293. *Σ.* 352. *T.* 182, 193. *Ω.* 117. Unicus eſt, qui legitur Il. *O.* 71. locus, quo urbs non (*ἡ*) *Ἴλιος*, ſed (*τὸ*) *Ἴλιον* dicatur; at vero, num ibi *Ἴλιον αἰπὺ* in *Ἰλίου ἄστυ* mutandum ſit, (quae quidem ſententia ſimili formula, quae Il. *B.* 133. *Θ.* 288. *Φ.* 433. *Ἰλίου πτολίεθρον*, *E.* 642. *Ἰλίου πόλις*, et eadem, quae Il. *Φ.* 128. et Quint. Smyrn. IX. 327. legitur, habet, quo commendetur) et propter digamma (cf. Hermann. ad Orph. 731.) mutari poſſit, quaerere non eſt huius loci.

Notandum vero urbem *Κακοΐλιον* Od. *T.* 260, 597. *Ψ.* 19. dici, et *Τροίην* h. ll. Il. *A.* 129. *B.* 141. *H.* 71. *Θ.* 241. *I.* 28, 46. *Π.* 100, 698. *P.* 155. *Υ.* 316. *Φ.* 375, 544. *X.*

iani principe, procul ab Hellesponto ſita [7]), condecorata.

Qua quidem urbe, quamquam ipſa in loco ſita erat edito [8]), altior prominuit Pergamus [9]) arx (ἀκρόπολις) [10]) rupibus ſuperſtructa, atque ex aliqua parte inacceſſa et praerupta, propter quam loci naturam Troianorum multi equum illum, pernicioſum opus

---

478. Od. *A.* 2. *) *Δ.* 146. *E.* 39. *Λ.* 510. *N.* 137, 388. *Ξ.* 469.

7) Il. *E.* 791. *N.* 107. *Σ.* 256. Od. *Ξ.* 496. coll. 470—475. et not. 119. 120.

8) Quod partim innuit *τὸ εἰσαναβαίνειν* Il. *B.* 252. *Z.* 74. *P.* 320, 337. *Ω.* 329. **) de introitu in urbem e planitie, et *τὸ καταβαίνειν* de exitu ex urbe in planitiem adhibitum, Il. *Γ.* 252. *Ω.* 327, 329; partim diſerte loci, ubi *αἰπή*, Il. *Θ.* 516. *N.* 625. Od. *Γ.* 130. *Λ.* 533. *N.* 316, et *αἰπεινή*, Il. *I*, 419, 686. *N.* 773. *O.* 215, 257, 558. *P.* 328, atque *ὀφρυόεσσα*, Il. *X.* 411. dicitur, declarant. Quapropter etiam ventis obnoxia, *ἠνεμόεσσα*, Il. *Γ.* 305. *Θ.* 499. *M.* 115. *N.* 714. *Σ.* 174. *Ψ.* 64, 297. vocatur.

9) *Πέργαμος* Il. *Δ.* 508. *E.* 446, 460. *Z.* 512. *H.* 21, 345. *Ω.* 700.

10) Od. *Θ.* 494, 504. *πόλις ἄκρη* Il. *Z.* 88, 257, 297, 317. *Π.* 345. *X.* 383. *ἀκροτάτη* Il. *Y.* 52. *X.* 172.

*) Ubivis enim in carm. Hom. *πόλις*, *πτολίεθρον* vel *ἄστυ* ita cum nominibus iungitur, ut aut *regis* nomen Il. *A.* 19, 366. *B.* 12, 332, 803. *Δ.* 18. *I.* 188. *M.* 11, 15. *Ξ.* 230. *Π.* 448. *T.* 296. *Φ.* 509. *X.* 165, 230, 251. Od. *Γ.* 130. *K.* 81. aut *populi* Il. *A.* 164. *Δ.* 4. *I.* 412. *Ξ.* 251. *Π.* 69, 708. *Y.* 60. *Ψ.* 88. Od. *Γ.* 85. *Δ.* 9. *Z.* 3, 9, 40, 195, 298. *I.* 165. *Λ.* 14. *O.* 216, 307. *Ω.* 354. aut ipſius *urbis* Il. *B.* 133. *Δ.* 103, 121. *N.* 380. *Φ.* 433. Od. *Γ.* 485. *O.* 183. illis vocibus in ſecundo caſu addatur, nusquam vero *terrae* et *regionis*.

Videntur quidem adverſari loci Il. *Ξ.* 281, 432, ſed memineris, nomina eſſe urbium inſulis cognominum, quod Ithacae Od. *Γ.* 87. *Σ.* 2. *Φ.* 252. *X.* 223. exemplo apparet. Itaque non „(Troiae) regionis Troianae urbs“ ſed „Troia, urbs“ intelligitur Od. *A.* 2.

**) Od. *A.* 21, 210. *B.* 172. *Σ.* 252. *T.* 125. huc vocari nequeunt, nam de itinere Graecorum Troiam petentium omni omnino valent.

Epei, ad faſtigium usque protractum, hinc deiicere voluerunt, eum peſſum daturi [11]). Ibi, in hac arce ſive ſuperiori urbis parte, non ſolum Deorum, Iovis [12]) quidem, Latonae [13]), Apollinis [14]), Dianae [15]), Martis [16]), atque Minervae [17]), delubra et templa, verum etiam Hectoris [18]) Paridisque [19]) palatia atque ipſius Priami [20]) regis, ad cuius fores cives, ſive ut caperent conſilium, ſive ut captum ſecum communicarent, conſueverant convenire [21]), erant aedificata.

Praeterea vero Pergamus ſanctitatis cuiusdam [22]) nomine et honore ornari et condecorari ſolebat, pariter atque omnis urbs [23]), quae, quod ad omnem omnino attinet, magna [24]) fuit et pulchra [25]), neque ſolum bene habitata et ſplendidis bellisque ornata aedificiis [26]), verum etiam viis pulchris et latis, propter quas celebrabatur [27]), diſtincta.

---

11) Od. *Θ*. 504—508.
12) Il. *Z*. 257. *X*. 172.
13) Il. *E*. 447 ſq.
14) Il. *Δ*. 508. *E*. 512. coll. 510, 446, 460. *H*. 21, 83.
15) Il. *E*. 447 ſq.
16) Il. *E*. 454. coll. 446. *Υ*. 52, uti videtur.
17) Il. *Z*. 88, 269, 279, 297.
18) Il. *Z*. 370. coll. 317.
19) Il. *Z*. 512. coll. 317.
20) Il. *H*. 345 ſq. *Z*. 317.
21) Il. *B*. 788. *H*. 345 ſq. Od. *Θ*. 503.
22) ἱερὴ dicitur Il. *E*. 446.
23) Il. *Δ*. 46, 164, 416. *E*. 48. *Z*. 96, 277, 448. *H*. 20, 82, 413, 429. *Θ*. 551. *Λ*. 196. *N*. 657. *O*. 169, 237. *Σ*. 270. *Υ*. 216. *Φ*. 128, 515. *Ω*. 27, 143, 383. Od. *A*. 2. *Λ*. 86. *P*. 293.
24) ἄστυ μέγα Il. *B*. 332, 803. *Z*. 392. *H*. 296. *I*. 236, 278. *Π*. 448. *P*. 160. *Φ*. 309. *X*. 251. Od. *Γ*. 107.
25) ἐρατεινή. Il. *E*. 210.
26) εὔδμητος, εὐναιομένη, εὐκτιμένη Il. *A*. 164. *B*. 133. *Δ*. 33. *E*. 489. *Θ*. 288. *I*. 402. *N*. 380, 815. *Φ*. 433, 516.
27) ἐϋκτιμένας ἀγυιὰς commemorat Il. *Z*. 391. urbs εὐρυά-

Iam vero haud ſolum natura haec urbs munita, et loco ac ſitu ei conſultum erat, verum etiam ars manuumque ſolertium induſtria eius ſaluti proſpexerat. Valida enim moenia et ingentia propugnacula ab Apolline, ut fama ferebat, et Neptuno olim condita [28]), quorum altitudo et latitudo et firmitas [29]), quae turribus interpoſitis [30]) adaugebatur, inclaruit, eam cinxerunt.

E portarum numero, per quas introitus in urbem fiebat, caeterum altas et bene ſtructas [31]), quae ad caſtra Graecorum [32]) naviumque ſtationem et Hellespontum duxit, Scaeva [33]) dicebatur, atque ex alta turri, qua munita erat, ipſi ſuperſtructa [34]) ab hoſtium aggreſſione potuit defendi.

γυια dicitur Il. *Β.* 12, 29, 141, 329. *Ι.* 28. *Ξ.* 88. Od. *Δ.* 246. *Χ.* 230.

28) Il. *Η.* 452. *Θ.* 519.

29) Il. *Α.* 129. *Β.* 113, 288. *Δ.* 34. *Ε.* 716. *Ζ.* 327. *Θ.* 241. *Ι.* 20. *Λ.* 181. *Π.* 397, 702. *Φ.* 277, 447, 516. *Χ.* 507. Od. *Ξ.* 472.

30) Il. *Γ.* 153, 384, 386. *Ζ.* 373, 386, 431. *Η.* 71, 338. *Θ.* 519. *Π.* 700, 712. *Σ.* 274, 278, 452. *Φ.* 212, 526. *Χ.* 97, 195, 447, 462. *Ω.* 735.

31) Il. *Β.* 809. *Ε.* 466. *Θ.* 58. *Π.* 698. *Φ.* 544. *Χ.* 194, 507.

32) Per eam enim, qui campum petunt, abeunt, et inde redeuntes urbem intrant, v. c. Il. *Ζ.* 393. *Π.* 712. *Χ.* 3. etc.

33) *Σκαιαὶ πύλαι* Il. *Γ.* 145, 149, 263. *Ζ.* 237, 307, 393. *Ι.* 354. *Λ.* 170. *Π.* 712. *Σ.* 253, 453. *Φ.* 212. *Χ.* 6, 360. Eadem intelligenda eſt *Ζ.* 80. et *Η.* 1.

34) Il. *Γ.* 153 ſq. 384. *Ζ.* 373, 386. *Φ.* 526. *Χ.* 447, 462. *Ω.* 735.

Δαρδάνιαι πύλαι, quae Il. *Ε.* 789. *Χ.* 194, 413. commemorantur, a Dammio Lex. Hom. p. 3020. perperam verſus orientem collocantur, rectius ſtatuit Heyne ad Lech. p. 177 ſq. not. haud vero reputans, iam inde, quod *Σκαιαὶ* dicantur, praeter has de aliis cogitari debere, non enim puto reperiri poſſe, qui vel Euſtathii ad Hom. Il. Vol. I. p. 394. Ed. Rom. 1550. expli-

Ἴδη. Ἰδαῖα ὄρη.

Haud procul ab urbe ſurrexit *Ida* [35]) mons ſive verius continua montium ſeries [36]) alta [37]) et ſilvoſa [38]), quam aeſculis [39]) et abietibus [40]) atque fruticetis [41]) conſitam, paſcuis virentem [42]), innumeris irrigatam fontibus [43]) et multis ſinuatam convallibus [44]) tanta oberrabat ferarum copia, ut ferax ferarum et parens diceretur [45]). E variis eius cacuminibus [46]) praeter reliqua duo [47]) prominuerunt Gargari [48]) et Lecti [49]) nominibus inſignita, in quorum illius, quod priori poſitum eſt loco, alti imo altiſſimi [50]) faſtigio Iovi

---

candi rationem primam et tertiam, vel Baldi in Lex. Vitruv. p. 104, Vitruv. I. 5. reſpicientis, praeferat illi, quam Euſtathius ſecundo loco poſuit, qua Siniſtra ſ. Scaeva ob ſitum, quippe quae occidentem verſus exſtructa fuerit, appellata fuiſſe putatur. De qua vero re alibi.

35) Ἴδη Il. *Β*. 821. *Γ*. 276, 320. *Δ*. 475. *Η*. 202. *Θ*. 47, 75, 207, 397, 438. *Λ*. 105, 112, 183. *Ν*. 13. *Ξ*. 157, 162, 283, 287, 293, 307, 332. *Ο*. 146, 151, 255. *Ρ*. 594. *Υ*. 59, 91. *Φ*. 449. 559. *Χ*. 171. *Ψ*. 117. *Ω*. 308.

36) Ἰδαῖα ὄρη. Il. *Θ*. 170, 410. *Λ*. 196. *Μ*. 19, 253. *Ο*. 79, 169, 237. *Π*. 677. *Υ*. 189.

37) ὑψηλή. Il. *Ξ*. 293.

38) ὕλη commemoratur Il. *Ξ*. 295. ὑλήεσσα vocatur Il. *Φ*. 449.

39) Il. *Ψ*. 118 ſqq.

40) Il. *Ξ*. 287 ſqq.

41) ῥωπήϊα Il. *Φ*. 559. (πυκνά) *Ψ*. 122. occurrunt.

42) Il. *Β*. 821. *Ε*. 313. *Λ*. 106. *Υ*. 91. *Φ*. 448 ſq.

43) πολυπίδακα Il. *Θ*. 47. *Ξ*. 157, 283, 307. *Ο*. 151. *Υ*. 59, 218. *Ψ*. 117. πιδήεσσαν Il. *Λ*. 183.

44) πολύπτυχον Il. *Φ*. 449. *Χ*. 171.

45) μήτηρ θηρῶν Il. *Θ*. 47. *Ξ*. 283. *Ο*. 151. *Ψ*. 117.

46) Il. *Θ*. 51. *Λ*. 153. *Ξ*. 332. *Ο*. 5. *Χ*. 171.

47) Phalarce, quod tertium addiderunt recentioris aevi ſcriptores, in carm. Hom. non commemoratur.

48) Γάργαρον. Il. *Θ*. 48. *Ξ*. 292, 352. *Ο*. 152.

49) Λεκτόν. Il. *Ξ*. 284.

50) ἀκροτάτη enim vocatur κορυφή. *Ξ*. 157. coll. 292. et 352.

Idaeo [51]), cui ſingularis erat ſacerdos [52]), lucus et altare erant [53]), ubi ſacra fieri ſolebant [54]). Lectum vero alterum Idae cacumen promontorii inſtar, ita, ut Tenedo inſulae e regione ſitum eſſet, in mare (Aegaeum) excurrit [55]).

Ποταμοί.

Ex Ida ingens fluviorum numerus et permulti torrentes profluxerunt, neque enim Simois [56]) ſolum et Scamandèr [57]), verum etiam multi alii, Rheſus, Heptaporus, Careſus, Rhodius, Granicus atque Aeſepus [58]) ex ea orti delabebantur. Quorum qui tam flumine erant maximi, quam fama nominisque memoria, alter Simois prolabebatur in planitiem inter Ilium et Hellespontum expanſam, qua irrigata et diſſecta influxit in Hellespontum [59]); alter vero Scamander, etiam Xanthi [60]) nomine clarus, prope urbem [61]) e duobus, altero quidem ita calidae, ut fumus de eo ſurgeret, veluti de igne, altero verum adeo frigidae, ut inter aeſtatis calores proflueret haud ca-

---

51) Il. *Π.* 604 ſq. *Ω.* 290 ſq.

52) Il. *Π.* 604.

53) *τέμενος βωμός τε θυήεις* Il. *Θ.* 48.

54) l. l. et *Χ.* 170 ſq.

55) Il. *Ξ.* 281 ſqq.

Caeterum Il. *Β.* 821. *Δ.* 105. *Φ.* 449, 559. *Ψ.* 117. *κνημοί*, et *Ξ.* 307. *πρυμνώρεια* Idae occurrunt.

56) *Σιμόεις* Il. *Δ.* 475. *Ε.* 774, 777. *Ζ.* 4. *Μ.* 22. *Υ.* 53. *Φ.* 307.

57) *Σκάμανδρος* Il. *Ε.* 36, 774. *Η.* 329. *Λ.* 499. *Μ.* 21. *Υ.* 74. *Φ.* 124, 223, 305, 603. *Χ.* 148.

58) *Ῥῆσος. Ἑπτάπορος. Κάρησος. Ῥόδιος. Γρήνικος. Αἴσηπος. Μ* 19 ſqq.

59) cf. not. 67. 68.

60) *Ξάνθος* Il. *Ζ.* 4. *Θ.* 560. *Ξ.* 434. *Υ.* 74. *Φ.* 2, 15, 146, 332, 337, 383. *Ω.* 693.

61) Il. *Χ.* 144 ſqq.

lidior quam nix, grando et glacies, fontibus ſcaturiebat [62]). Huc ante bellum exitioſum Troades ire ſolebant lotum [63]), ideoque ad hos fontes pelves e ſaxis lapidibusque, celebratae amplitudinis et pulchritudinis, erant exſtructae [64]). Hinc igitur ortus Scamander a ſiniſtro latere [65]) pariter atque Simois ille a dextro campum ſecans, haud ita multo interiecto a mari ſpatio [66]), cum Simoente commiſcere coepit undas [67]) et communi provolvens alveo in Hellespontum demiſit [68]). Flumen [69]) eius magnum [70]) quidem et pulchrum [71]), profundum [72]) vero et altis periculoſum vorticibus [73]) atque interdum turgeſcens [74]) inter ripas altas [75]) et amoenas [76]), floribus herbis-

---

62) ib. 146—152.
63) ib. 154—156.
64) ib. 152—154.
Caeterum de Hectoris et Achillis curſu fuſe exponere non eſt huius loci.
65) Il. *Λ.* 498 ſq. *Z.* 4.
66) cfr. not. 123.
67) Il. *E.* 774. *Φ.* 308 ſqq.
68) Il. *Φ.* 125, 219.
69) Piſces Il. *Φ.* 203, 353.
70) *μέγας* enim *ποταμὸς* vocatur Il. *Υ.* 73. *Φ.* 192, 282, 329. et *δεινὸς* *Φ.* 25. *εὐρυρέων* *Φ.* 304.
71) Sc. enim *ἐϋῤῥεῖος ποταμοῖο* nomine celebratur Il. *Ξ.* 433. *Φ.* 1. *Ω.* 692. *ἐΰῤῥοος* dicitur *H.* 329. *Φ.* 130, et *ἀγλαὸν* ei tribuitur *ὕδωρ* *Φ.* 345.
72) *βαθύῤῥοος* Il. *Φ.* 8. audit idem et
73) *δινήεις* Il. *Θ.* 490. *Ξ.* 434. *Φ.* 2, 125, 206, 332. *X.* 148. *Ω.* 693. *βαθυδίνης* *Υ.* 73. *Φ.* 212, 228, 329. *βαθυδινήεις* *Φ.* 15, 603. *ἀργυροδίνης* *Φ.* 8, 130. Praeterea *δίνας* in eo fuiſſe probant Il. *Φ.* 11, 246. et τὸ, *βαθέης δ᾽ ἐκ φθέγξατο δίνης* *Φ.* 213. uti τὸ, *κρύπτων ἐν δίνῃσι βαθείῃσιν μεγάλῃσιν* *Φ.* 239.
74) Il. *Φ.* 234 ſqq.
75) *ἠϊόεις* Il. *E.* 36. dicitur; tribuuntur ei *αἰπὰ ῥέεθρα* *Φ.* 9, 26, et
76) *ἐρατεινά.* *Φ.* 218. *καλά.* *Φ.* 244, 352, 354, 361, 382.

que [77]) et propinquo campo triticum ferente [78]), ornatas, fruticibus virentes [79]), et arboribus ſeptas [80]), delabebatur, atque ab accolis Xanthus ita auguſtus habebatur, ut Dei nomine exiſtimarent dignum, et divino eum proſequerentur cultu atque honore [81]).

Πεδίον [82]).

Quam inde ab urbe usque ad Hellespontum porrectam planitiem hi duo fluvii diſſecabant et irrigabant, ea campus Troicus [83]) ſive Troum [84]) vocabatur; caeterum herbis virens floribusque [85]), et tamaricibus aliisque fruticibus conſperſa [86]), nonnusquam vero etiam arenoſa [87]) et paluſtris [88]) fuiſſe videtur.

---

77) *Φ*. 351, praeterea *B*. 467. campus ad eius ripam expanſus *ἀνθεμόεις* vocatur.

78) *Φ*. 602.

79) *Φ*. 18, 350.

80) *Φ*. 242, 338.

81) *Διϊπετής* quidem huc vocari nequit *Φ*. 326. at vero prodit ex aliis rebus, quae de eo praedicantur. *Φ*. 2. a Iove genitus appellatur, *Υ*. 40. et 74. in Deorum concione verſatur, *Φ*. 131. ſacra ei facta eſſe leguntur, et *E*. 177 ſq. eius ſacerdos commemoratur; *Φ*. 380. increpat Iuno Vulcanum, qui eum, *ἀθάνατον θεόν*, hominum ergo urgebat.

82) Saepiſſime legitur Il. *B*. 473, 785, 801, 812. *Γ*. 133, 252, 263. *Z*. 2, 38, 71. *H*. 66, 167. *Λ*. 152, 172, 496, 836. *N*. 820. *Ξ*. 145. (*εὐρύ*). *O*. 9, 739. *Π*. 79, 96, 749. *P*. 621. *Σ*. 263. *Υ*. 156, 217. *Φ*. 217, 343, 345, 348, 404, 541, 602. *X*. 26, 198, 456. *Ω*. 329, 332, 401. Od. *Γ*. 260. *Λ*. 513.

83) *Τρωϊκὸν π*. Il. *K*. 21. *Ψ*. 464.

84) *Τρώων π*. Il. *Λ*. 836. *O*. 739. Od. *Λ*. 513.

85) Il. *B*. 776. et not. 77.

86) cfr. l. l. not. 79. 80. et Il. *Z*. 39. *K*. 466 ſq. *Φ*. 18. Od. *Ξ*. 473.

87) Il. (*E*. 587.) *Φ*. 202. *Ψ*. 15, 853.

88) Il. *K*. 467. *Ω*. 451. Od. *Ξ*. 474.

Haud procul a moenibus Iliacus campus [89]) [90]); regio ultra Scamandrum prope Hellespontum campus Scamandrius vocabatur [91]).

Φ η γ ό ς.

In hac planitie urbi proxima ante portam Scaevam [92]) fagus [93]) viruit, Iovi ſacra [94]), alta [95]), atque pulchra [96]).

Ἐ ρ ι ν ε ό ς.

Prope abfuit caprificus [97]) vento obnoxia [98]), unde in urbis moenia incurſandi in reliqua munimen-

---

89) πεδίον Ἰλήϊον (cfr. Schol. Crates Ἰδήϊον emendare voluit. Inepte!) Il. Φ. 558.

90 Niſi omnis omnino planities alibi Τρωϊκὸν π. dicta (vide not. 83.) h. v. intelligenda eſt, πόλιος πεδίονδε enim Φ. 563, verſus Hellespontum ſitum, κατ᾽ ἐξοχὴν ſic dictum, abire debuit huc tendens.

91) Λειμὼν Σκαμάνδριος Il. Β. 467. πεδίον Σκαμάνδριον ib. 465.

Praeterea haec campi pars intelligenda eſt, quamquam ſimplici voce πεδίον indicata, in his locis, Il. Η. 337, 436. Κ. 160, 344. Λ. 56. Ξ. 147. Ο. 9. Σ. 7, 256. Φ. 247, 300. Ψ. 359, 372, 449, 461, 475.

De alga in hac regione creſcente cfr. Il. Κ. 467. et Ω. 451. Caeterum vide, quae infra de hac campi regione dicuntur.

92) Coniungitur enim cum hac porta Il. Ζ. 237. Ι. 354. Λ. 170.

93) ſive aeſculus, φηγός. Il. Ε. 693. Ζ. 237. Η. 22, 60. Ι. 354. Λ. 170. Φ. 549.

94) Διὸς φηγός. Il. Ε. 693. Η. 60.

95) ὑψηλή. Il. Η. 60.

96) περικαλλής. Il. Ε. 693.

97) ἐρινεός. Il. Ζ. 433. Λ. 167. Χ. 145. *)

98) ἠνεμόεις. Il. Χ. 145.

*) Heyne Comment. Soc. Reg. Gotting. Vol. VI. p. 149. Lechevalier ed. Lenz. p. 59. et Lenz ad Choiſ. p. 222. Heyne ad Lech. p. 261. et ſaepius de ſingula arbore cogitant; Strabo XIII. p. 598. C. vero et Choiſ. p. 32. et Voſſ. (I. II.) collem

torum firmitate, atque ea oppugnandi difficultate optima loci erat opportunitas Graecis, qui, antequam Patroclus incurſare conaretur, ter quidem, fruſtra tamen huc aggreſſi fuiſſe leguntur [99]).

Σκοπιή. Πριάμου ἀλωή.

Haud procul inde ſpecula [100]) fuit, et propter urbem Priami hortus [101]).

Βατίεια.

Hinc dextrorſum aliquanto remotior ab urbe collis quidam Batiea dictus ſive tumulus Myrinae [102]) paullum e planitie editus et undequaque viam admittens fuit exaggeratus [103]).

Ἴλου σῆμα.

Quo quidem praetervecto alius collis, Ili tumulus [104]), ex urbe Hellespontum petenti prope viam [105]) ſitus, haud procul a Scamandro [106]) excitatus, impoſito conſpicuus cippo [107]), prominuit.

---

99) Il. *Z.* 433 ſqq.
100) Il. *X.* 145. παρὰ σκοπιὴν καὶ ἐρινεὸν ἠνεμόεντα.
101) Πριάμοιο — ἀλωή. Il. *Φ.* 36. coll. 34.
102) Il. *B.* 813. Βατίεια. ib. 814. σῆμα — Μυρίνης.
103) l. l. v. 811—814.
104) σῆμα Ἴλου Il. *K.* 415. *Λ.* 166. *Ω.* 349. τύμβος *Λ.* 371.
105) Il. *Λ.* 166. *Ω.* 349.
106) Il. *K.* 415. *Ω.* 349 ſqq.
107) στήλη Il. *Λ.* 371.

intelligunt caprificis obſitum. In Hom. autem carminibus Il. *Φ.* 37. Od. *M.* 103, 432. h. v. arborem caprificum indicat, quapropter, quanquam ἠνεμόεις nusquam de arbore, ſi recte memini, ſed ubique de loco edito adhibetur, ſive de clivo, ſive de urbe in clivo condita, cfr. Od. *Γ.* 172. *I.* 400. *Π.* 365. atque, ne locos de Ilio repetam, Il. *B.* 606. et (πτύχες) Od. *T.* 432; tamen locum *X.* 145. inconcinnum iudicare, quam tantum ab uſu, niſi fallor, non ſolum Homerico, ſed omni recedere, ut collem ſumam, malo.

Τύμβος Αἰσυήταο [108]).

In regione vicina Aeſyetae tumulus, unde conſpici potuerunt Graecorum caſtra, quapropter etiam ſpeculae loco Troianis erat huc mittentibus, qui de coeptis illorum adferrent nuntium, fuit ſuggeſtus [109]).

Θρωσμὸς πεδίοιο [110]).

Remotior ab urbe, quam Ili tumulus [111]), et Helleſponto propinquior [112]), atque Ilio huc euntibus ſive contra illuc reducibus praetereundus clivus ultra Scamandrum aſſurrexit.

Τεῖχος Ἡρακλῆος [113]).

Hinc ſiniſtrorſum ſpectanti [114]) alta Herculis moenia, quae Minerva olim et Troes fecerant, ut Herculem, ipſos a monſtro quodam marino, quod Neptunus immiſit, liberaturum, ab huius impetu ſervarent, conſpiciebantur [115]).

Καλλικολώνη [116]).

E regione, ad Simoentem, clivus fuit ab amoenitate nomen adeptus, cui contigua fuit

---

108) Il. *Β*. 793. 109) ibid. 792—795. 110) Il. *Κ*. 160.

111) Il. *Λ*. 90. coll. 56. hinc cedunt Troiani 159. *φεύγοντες* urbemque petentes 168. praetereunt Ili tumulum.

112) Il. *Κ*. 160. pervigilant ibi Troiani ita, ut *ὀλίγος* tantum *χῶρος* 161. a navibus eos ſeiungat, *ἄγχι νεῶν* ſive *Ι*. 76. *ἐγγύθι νεῶν* ſ. *ἐγγύς* ib. 232. et *Κ*. 221. poſtquam ad naves progreſſi erant *Θ*. 179. coll. 336. Verſantur Troes ibidem *Υ*. 3, et deinde ab Achille fugati recedunt atque urbem verſus fugientes ad Scamandrum perveniunt *Φ*. 1. Inde patet, opinor, nonnullos recentiorum eum male collocaſſe.

113) Il. *Υ*. 145.

114) E regione enim ſita fuit *τῇ Καλλικολώνῃ* ad Simoentem ſurgenti. vid. ſeq.

115) Il. *Υ*. 146—148.

116) ibid. 53, 151. coll. anteced. et ſqq.

Θύμβρη [117]),

vallis, e qua versus Hellespontum pergentibus proxime ad mare porrigebatur promontorium [118]) alterum eorum, intra quae quicquid erat campi naves et tentoria Graecorum cohibuit [119]). Ibi Aiacis Telamonii naves pariter atque in altero promontorio [120]) Achillis cum Myrmidonum navibus [121]) fuisse dicuntur [122]).

Ad ostia enim Scamandri et Simoëntis, communi, ut vidimus, in mare exeuntium alveo, castra metati erant Graeci, ita quidem, ut Scamander, per transversum delabens, vado aliquo pervius [123]) haud ita procul ante castra flueret, et naves, ex mari in terram subductas, propter angustum litoris spatium in planitiem protraxerint [124]) atque inter eas ad mare [125]) dispositas tentoria exstruxerint [126]).

---

117) Il. *K.* 430. Situs huius vallis colligi potest e *K.* 428. coll. 430. *versus* mare Cares — *versus* Thymbram Lycii.

118) ἄκρη Il. *Ξ.* 36.

119) Il. *Ξ.* 35 sq.

120) Il. *Ξ.* 36. ἄκρη. Od. *Ω.* 82. ἀκτῇ ἔπι προὐχούσῃ.

121) v. c. Il. *A.* 327. *I.* 182. *Σ.* 697. *T.* 40. *Ψ.* 159. *Ω.* 12, 449 etc.

122) Il. (*Θ.* 224.) *Λ.* 7.

123) πόρος enim commemoratur Il. *Ξ.* 433. *Φ.* 1. *Ω.* 692. (*Ω.* 349. subintelligendus est.)

124) Il. *Ξ.* 30—36. cfr. *A.* 141, 485 sq. *Δ.* 247. *Ω.* 443.

125) Il. *Λ.* 666. *Σ.* 68 sq. 294.

126) Il. *Λ.* 803. *N.* 143 sq. etc. *)

Qui castra Graecorum accuratius cognoscere cupit, adeat praeter Bryanti et Heynii commentationes, quae disseruerunt Müller p. 132 sqq. et Lenz p. 183—211. ad edit. Chois., et librum „*Militärische Monatsschrift*" inscriptum, 86. V.

*) ad not. 121. 124. 125. 126.

Caeterum ingens est numerus locorum, quos, nisi hoc negotii alienum putarim ab hoc loco, quatuor hisce adnotationibus adiicere potuissem, hic vero eos recensere mora est.

Munita erant haec caſtra contra aggreſſiones Troianorum muro [127]) ad tumulum Graecorum occiſorum communem [128]) (πολυάνδριον) exſtructo, ante quem foſſa fuit ampla atque profunda [129]), cippis valliſque ſepta [130]), per quam aggeres, ſed unius tantum currus capaces [131]), ad portas duxerunt, per quas caſtra e campo petentes debuerunt intrare [132]).

Ibi Aiax [133]) et Antilochus [134]) in ſepulchris conditi ſunt, atque ad litus Helleſponti [135]) Achillis et Patrocli oſſa, tumulo a Graecis ſuperſtitibus exaggerato, teguntur.

Haec fere ſunt, quae de agro Troiano in carminibus Homericis reperiantur, quae quidem nos maiori nonnunquam cura, quam ab aliis factum eſſe animadvertimus, uti nobis certe videtur, collecta, et ad imaginis continuaeve adumbrationis formam revocantes, quum mollioribus numeris explere ſententias, et ornatius uberiusque dicere de hac re noluerimus, ne, aut aliena admiſcuiſſe, aut dicta ad noſtram mentem detorſiſſe videremur, verentes, ſummatim breviterque, Homerica verba preſſe ſequentes

---

127) Il. *I.* 356. *M.* 12, 36, 137, 223, 257, 388, 440. *Ξ.* 32, 55, 66. *Π.* 397. *Ω.* 443, 681 etc. vide, quae ad not. 121, 124, et ſq. monuimus.

128) Il. *H.* 336, 445. τυτθὸν ἀπόπρο νεῶν ib. 334.

129) Il. *H.* 435. *Θ.* 343. *I.* 67, 168, 215, 350. *K.* 191, 464. *Λ.* 48, 52. *M.* 48, 58 ſq. 72, 455. *Ξ.* 66. *P.* 760. adde *M.* 53, 440. *Σ.* 228.

130) Il. *Θ.* 343, *I.* 67. *M.* 55, 63, 441.

131) Il. *K.* 564. *M.* 41.

132) Il. *I.* 80, 85. *M.* 127, 223, 386, 453. *Ω.* 446, 681.

133) Od. *Γ.* 109.

134) Od. ibid. 111 ſq.

135) Il. *Ψ.* 125. ἐπ' ἀκτῆς. Od. *Ω.* 82. ἀκτῇ ἔπι προὐχούσῃ.

dicere, atque idcirco angusta et concisa, interdum quoque horridula oratione uti, quam propter delectationis aucupium et quadrandae orationis industriam in illam criminationem incurrere, satius duximus.

Cognitis vero et recensitis, quae ad imaginem agri illius Homericam repraesentandam facere possunt, iam aggrediamur quaestionem, qua, an constet sibi, neque lateat in ea, quod aliis locis adversetur, indagemus.

Iam quidem postquam a *Wolfio* V. S. in Prolegomenis notatus erat locus Iliadis *N.* 658, pugnans cum Il. *E.* 576—579. coll. *B.* 821. et *N.* 643—661, quippe quum idem Pylaemenes bis cadat, in Iliade, (nam de Odyssea alia est quaestio, de qua et *Koësii* commentatio nota est, et nosmet ipsi alibi, si veniam impetrarimus, nonnulla proferemus,) reperiri posse, quae secum pugnent, apparuit [136]).

Quibus quidem quamvis omnes accensere dubitem locos, ubi cognomines eiusdem gentis viri occiduntur, uti *Θόων* Il. *E.* 152. occisus *Λ.* 422. quum, qui *M.* 140. *N.* 545. commemoratur, alius esse possit, quippe de quo, quo parente genitus fuerit, non indicetur; et *Χρομίος* *E.* 677, quum qui *P.* 218. cadit, dux dicatur, ille non; et *Ἔχεκλος* *Π.* 694., *Y.* 474, quum posterior Agenoris filius dicatur, de illo genus reticeatur; et *Ἐρύμας* *Π.* 345—350. coll. *Π.* 415; et *Μελάνιππος* *Θ.* 276. *Π.* 695. coll. *O.* 546—591, neque adeo, ne plures huius generis congeram locos, in eo morosus haerere velim, quod *Ἔννομος* Il. *B.* 858. laudatus, qui in Scamandro ab Achille interfectus esse dicitur, nisi egregie

136) De veterum *ἀπορίαις* vix est, quod moneamus, omnes fere alius esse generis, atque, ut corruptas eo consilio voces taceam, leviusculi plerumque esse momenti.

fallor, in Il. *Φ.* non reperitur: illos tamen locos, ubi, fit autem faepenumero, alii commemorantur duces, quam qui in Catalogo enumerantur [137]), et prae reliquis de Schedio et Megete qui agunt, adnumerandos effe, eosque haud effe nullius ponderis, opinor.

In recenfione enim copiarum *Phocenfium Schedius*, Iphiti filius, atque Epiftrophus frater foli duces enumerantur, quorum ille *P.* 307. cadit, nihilo vero fecius *Schedius* quidam, quamquam Perimedis filius, dux Phocenfium occiditur *O.* 515. At vero, quum argutandi hic relicta fit occafio (cfr. Schol. Vill. p. 75.), ftatim alium eumque graviorem annectamus. Commemoratur enim *Meges* quidam *O.* 302, *Phylei* filius, *E.* 72. *K.* 175. *Π.* 313. *T.* 239, quem ex *B.* 627. *Dulichiorum* copias duxiffe comperimus, idem vero *Meges*, *Phylei filius*, *N.* 692. et *O.* 519 fq. 528. *Epeorum dux* nominatur.

Quod profecto eft e *προβλημάτων* difficillimorum numero, neque facili, opinor, negotio *λύσιν* vel argutando poteris expifcari.

Et quoniam coepi cumulatius hunc recenfum augere, quam propofitum erat, ne nunc quidem in iis acquiefcam, fed etiam nonnullos locos infuper addam.

De pulchritudine filiarum Priami qui loci videntur effe controverfi *Γ.* 144. *N.* 365, ii iam veterum *λυτικῶν* ftudio, quantum fieri poteft, exemti funt *ἀπορημάτων* numero. Secus ftatuendum eft de loco Od. *Ω.* 17 fq. Ibi Aiax Telamonius pulcherrimus omnium Graecorum Ilium oppugnantium prae-

---

137) Quamquam non interfectis prioribus, uti Iafus *N.* 337. Athenienfium dux, quamquam *B.* 552. folus Meneftheus nominatur, et Phidas, Bias, atque Stichius, qui *N.* 691, hic etiam *O.* 329 fqq. adiiciuntur; deinde Euphemus *B.* 846. Ciconum dux, *P.* 73. vero Mentes; porro Dracius et Amphion, Epeorum duces, nonnifi *N.* 692. nominantur.

ter Achillem fuisse dicitur, quamquam Nireus Il. *B.* 673. sq. eodem nomine et eadem causa celebratur. At vero, quum non solum haec Aiacis insignis ob egregiam corporis formam laudatio et concelebratio Od. *Λ.* 469 sq. repetatur, unde vero non est, quod petere possis huic loco praesidium, quoniam ipse aliquo tutore indiget, verum etiam, quod gravius est, illum locum, qui hisce adversatur (Il. *B.* 673 sq. dico), (*ἠθέτηκε Ζηνόδοτος*, cfr. Schol. Ven. ad h. l.) spurium esse indicaverit Zenodotus, nolo in eo commorari.

Idem valet de omnibus Iliadis locis, qui cum alio quodam Odysseae pugnant, quos, quum vel in *Geographia Graecorum fabulosa*, si quando, diu adhuc premendam, in lucem emittere licuerit, vel *alibi* eorum reperiamus recensendorum occasionem, displicet hic longa serie enumerare. Missis igitur hisce, et eodem modo iis locis, ubi aut rediisse in Olympum aut inde advenisse dicuntur Dii, licet illic non de exitu, hic non de reditu sermo fuerit, v. c. Il. *E.* 418. coll. 35 sq., *Θ.* 30 sqq. *Λ.* 75, coll. *K.* 507. et 515. de Apolline idem valet, nonnisi tres proferamus causas, quae, quicquid obloquantur *λυτικοί*, multum discrepantiae continent, in quibus etiam, quantumvis illi impendant operae, haud minimum difficultatis remanere videtur.

In promtu est, Aiacem (Il. *B.* 768.) praeter Achillem fortissimum fuisse omnium Graecorum (*μέγ' ἄριστον*), nihilo minus vero Agamemno *Λ.* 288. *ἄριστος ἀνὴρ* dicitur, quod quidem eo, quod ib. 91—266. tanta virtute excellit, ut ad urbem usque fugiant Troiani, atque ipse cedere debeat Hector, (sero enim ob Iovis voluntatem Agamemnonis impetum veretur 186—210. coll. 284 sqq.) atque vulnerato Agamemnone fugantur a Troianis Graeci, licet praesentibus Diomede, Aiace aliisque, qui paullulum modo, et

ſero demum, aciem Graecorum inclinatam reſtituere poſſint, profecto habet, quibus confirmetur. Contra Diomedes non ſolum *E.* 104. *Θ.* 194. *K.* 539. *ἄριστος* appellatur Graecorum, verum etiam ita praeſtat, ut ne immortales quidem vereatur, et Venerem vulneret, Apollinem adoriatur, ipſum adeo Martem, annuente Minerva, perfodiat *E.* 144—159. atque omnino Troianos adeo urgeat, ut tum omnia in eius virtute (uti in Neſtoris prudentia) poſita eſſe cenſeat Hector *Θ.* 194, tum vota contra eius fortitudinem facienda eſſe exiſtiment Troianorum principes *Z.* 75 102. cfr. 237—311.

Quae quidem eo acrius ſunt notanda, quo arctius cum *ἀριστείαις*, de quibus egregia eſt *Wolfii* V. S. obſervatio Proleg. p. 127., cohaerent [138]).

Deinde Diomedes thorace ornatus eſſe dicitur, quem ipſe confecerit Vulcanus, Il. *Θ.* 194 ſqq.; idem vero arma omnia cum Glauci, Lycii, armis *Z.* 230, 235 ſq. *vilia* quidem cum caris et ſplendidis commutaverat.

Quum indicari ſoleat, quando quis aliena arma induit, v. c. *K.* 15. 219. *Ξ.* 10, neque Glauci arma a Vulcano confecta fuiſſe usquam proditum ſit, neque Diomedes alio die aliis ſe ornaſſe dicatur armis, haec *λύειν* plane nequeo. Denique Diomedes vulneratur Il. *Ξ.* 28 ſq. coll. *Λ.* 366. a Paride ita, ut ſagitta, pede perfoſſo, in terram defigatur. Saucius hortatur Graecos *Ξ.* 129 ſqq., *claudicans* concioni adeſt *T.* 47, ſecundo vero abhinc die in ludis funebribus bis certat, nec infelici ſucceſſu, *Ψ.* 290, 357, 499, 812.

---

138) Finita enim *ἀριστείᾳ* noli negligere quantum diſtet eiusdem virtus a priori; quantum v. c. diſtat hic Diomedes *Π.* 92—182. ab illo!

Idem quodammodo valet de Ulyffe atque Agamemnone.

Iam vero, ne nimium exfpatiemur, his enumeratis, facilius, quam antea fieri potuit, reperiri poffe opinor, qui in aliis quoque rebus latere concedant, quae fibi adverfentur. Ex quibus quum *agrum Troianum* confiderandum nobis fumferimus, age iam videamus, ecquid in illius adumbratione eum, qui fedulo ac diligenter perluftret, offendere poffit.

Ac primum quidem, quum, quamquam alio refpectu non eft praetermittendum, tum Scamandrum nonnifi inde a rhapf. Σ quafi augeri atque amplificari, quum hinc demum incipiat magnus praedicari et ingens, cfr. not. 70., tum σκοπιὴν (quam quo loco collocemus, quidve fit, nefcimus,) nonnifi Il. Χ. 145. commemorari, et alia nonnulla urgere nolimus, de loco fituque urbis in quae incidimus proferamus.

Quod igitur *Ilii locum fitumque* attinet, fupra vidimus (not. 8.), in clivo hanc urbem fuiffe exftructam, nihilo vero minus locus Il. Υ. 216. (ἐν πεδίῳ) in planitie eam conditam fuiffe prodit.

Heyne quidem ad Lechev. p. 260. not. z. hanc urbem ibi Dardaniae, in loco altiori fitae, opponi et hoc refpectu locum ipfi in planitie affignari potuiffe monuit; idem vero non reputavit, adverfari locum *M.* 21, ubi Scamander, qui fecundum l. Χ. 144 fq. prope urbem oritur, ex Ida delabi dicitur, quod nos eo adigit, ut, aut Scamandrum in planitie oriri, aut urbem Idae radicibus impofitam fuiffe putare debeamus. Ex his, quum alterutrum eligendum fit, hoc praeferimus, urbem in radicibus Idae, five in colle cum hisce cohaerente conditam fuiffe, quod locis not. 8. laud. confirmatur; hoc autem modo locus Il. Υ. faltem inconcinnus effe videtur.

Sequitur alius locus Il. Ω. 700.

Priamum et praeconem Hectoris exanimatum cor-

pus, ab Achille redemtum, adducentes nemo prior conſpexit Caſſandra, notiſſima illa Priami filia, quae eo conſilio mane aſcenderat Pergamum, ſuperiorem urbis partem (*Πέργαμον εἰσαναβᾶσα*).

At vero, ſi quaeſiveris, ubinam habitarit, et undenam Pergamum aſcenderit, Caſſandram eandem, Priami filiam, patris palatium habitaſſe *Z.* 243—250, hoc vero prope Hectoris Paridisque, filiorum, aedes, in ipſa altiſſima illa Ilii regione, Pergamum dico, (cfr. not. 18. 19. 20. 21.) exſtructum fuiſſe videbis [139]), quae quidem, niſi alterutrum locum ſpuriae originis ſuſpicione notare volueris, non poteris explanare.

Iam vero, poſtquam locos de ſitu urbis controverſos enumeravimus, ſi venia datur, magnitudinem et amplitudinem urbis, ſive ambitum Ilii accuratius conſiderare lubet, quem, quod iam ſupra docuimus (cfr. not. 24.), magnum fuiſſe conſtat, atque tum ex omni omnino urbis amplitudine colligi poteſt, tum e loco Il. *Z.* 390—393. (*ἐϋκτιμένας κατ' ἀγυιάς — διερχόμενος μέγα ἄστυ*) apparet, Pergamum, ubi Deorum templa, et, quod modo oſtendimus, Priami Paridisque et Hectoris palatia erant, a porta Scaeva procul abfuiſſe. Quae quum ita ſint, vehementer miramur, Andromachen, Hectoris uxorem, in palatio mariti texentem (*X.* 437—446.) Hecubae ex turri Scaevae portae impoſita eiulantis vocem percepiſſe, (nolumus id urgere, ſi ita argutari licet, tumultum clamoremque militum per portas (*Φ* extr. *X* init.) in urbem irruentium atque ſe recipientium in moenia eam non

139) Adverſari quidem videntur huic ſententiae Il. *Z.* 296. et 297, et idem, quod Il. *Ω.* 700. declaraverat, confirmare; ibi vero non de aſcenſu in arcem, ſed de introitu templi in arce, in eadem igitur regione ſiti, paullulum vero diſtantis ab aedibus Priami, ſermo eſt.

audiisse, unius vero matronae eiulatum,) cuius quidem loci auctoris animo plane alia obversaretur necesse est, quam illa, quam intuens in eaque defixus illorum locorum auctor ea quae commemoravimus cecinit, urbis imago.

Relicta urbe, oculos in se convertit *fagus*, quae quidem quamvis raro occurrat, tamen diversis locis collocatur, aut certe collocari videtur.

Agenor enim, cui Apollo adstat, (*πὰρ δέ οἱ αὐτὸς ἔστη*, Φ. 547 sq.) *φηγῷ κεκλιμένος* (Φ. 549.) Achillem, quem ante urbem exspectare voluit (ib. 567.) conspiciens (ib. 580.), fugere atque alio tendere cupiens, incertus perpendit animo, utrum fugiat inde (a fago) eo, quo alios se recipere videt, (554.) ibi vero, ne ab Achille interficiatur, timet, (553—556.) an alio a moenibus versus planitiem fugiat, ne in immanes Achillis manus incurrat (556—563. [140])).

Utroque modo apparet, fagum, alibi cum ipsa porta iunctam, (not. 92.) hic tantum ab ea removeri, ut inter utramque omnis exercitus Troianorum, quem fugans Achilles sequitur, urbem versus fugiens interponatur, qui nonnisi eo, quod, dum sectabatur Achilles Apollinem, Agenoris formam mentitum, urbem attingere atque eo se recipere potuit, servatur.

Simili ratione ad *ἐρινεόν*, variis, ubi in carminibus Homericis commemoratur, locis comparatis, reperimus, quod nos moretur, atque denuo nos cogat *ἐνστατικοῦ* agere partes. Primus enim, quo fit eius mentio, locus Z. 433. caprificum ad moenia urbis collocat, nec nisi ad summum paullo remotius ponit X. 145, quum ibi Hector prope portam Scaevam Achillem exspectans turri acclinet clypeum, appropinquantem vero conspiciens hinc cedat X. 136, por-

---

140) *τὸ ἀπὸ τείχεος* Φ. 557. latius accipiendum esse X. 16. docet, ne alios congeram locos.

tasque linquens 137. ſpeculam et caprificum praetercurrens fontes Scamandri petat.

Contra plane alius et diverſus locus ei aſſignatur, ubi Troiani ab Agamemnone fugati, poſtquam ab Ili tumulo iam receſſerant Il. *Λ.* 166, per medium campum ruentes caprificum praetereunt ib. 167, urbem petentes ib. 168, neque prius ſe colligunt, quam ubi Scaevam portam et fagum attigerant.

Longe igitur abeſſe dicitur ab urbe hoc loco caprificus, quippe quum non ſolum cum medio campo iungatur, verum etiam Troiani redeuntes, ubi iam dudum *ἐρινεὸν* praeterierant, multo poſt demum ad fagum et Scaevam portam dicantur perveniſſe.

Tu vide, qui poſſis *λύσιν* reperire: equidem, praeſertim quum *ἐνστατικοῦ* munere fungar, non dubito fateri, me non videre, quonam modo haec poſſint conciliari [141]).

Itaque ad *Ili tumulum* pergamus, qui quidem loco Il. *Ω.* 349. et 351. ad Scamandrum poni videtur, in rh. *Λ.* 371. vero, quum Paris, ex acie Troiana, ſagitta inde coniecta vulneret Diomedem, tantum a Scamandro removetur, ut inter eum et fluvium illum pars pugnae, omnis ſaltem acies Graecorum, collocetur.

Deinde vero alio reſpectu habet, quod animadvertendum cenſeamus. Poſtquam enim Troiani *ultra*

---

141) Quae Schol. Vill. ad *Λ.* 166. afferunt, huc nihil lucis affundunt, ſunt autem haec: *Οὕτως λυθήσεται τὸ ἐν τῷ τόπῳ ἄπορον· καὶ Ἴλου σῆμα καὶ μέσον πεδίον, καὶ ἐρινεὸς καὶ πόλις ἐν ταὐτῷ·* (ita enim diſtinguendum eſt.) *παρέρχονται μὲν γὰρ τὸ μέσον πεδίον, ἐν ᾧ τὸ Ἴλου σῆμα· σεύονται δὲ πρὸς τὸν ἐρινεών (?), ἵενται δὲ τῆς πόλεως· ὡσεὶ οὕτως ἔλεγεν [ὁ ποιητής]· οἱ δὲ διὰ μέσου πεδίου παρὰ τὸ Ἴλου μνημεῖον ἔφυγον πρὸς τὸν ἐρινεόν, σπεύδοντες τὴν πόλιν.*

Hoc eſt hallucinari, atque optare, non docere.

Scamandrum prope Graecorum caſtra conſederant, ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο, Hector *receſſerat* paullulum ab exercitu atque *ad Scamandri litus* Troianorum ſeniores in concilium vocatos congregaverat. *Θ*. 490 ſq. νόσφι νεῶν ἀγαγὼν ποταμῷ ἔπι δινήεντι Ἐν καθαρῷ, ὅθι δὴ νεκύων διεφαίνετο χῶρος.

Alio vero loco *K*. 415. ad *Ili tumulum* haec concio eſſe dicitur, ita, ut, niſi artificium redolere velis explicationem, Ili tumulum h. l. *ultra* Scamandrum poni fateri debeamus.

Haec autem ſufficiant de hac campi regione; reſtat, ut de campo ultra Scamandrum, Helleſponti undis propinquo, nonnulla notemus.

Siquidem mirum videri debet, planitiem illam, quae ab urbe usque ad Scamandrum panditur, et arenoſam, et paluſtrem, et tritici feracem, ſcilicet belli tempore, et fruticibus conſperſam dici, quanto maiori iure miraberis, in hac campi parte, quam nunc intramus, atque eius quaſi angulo, et frutices, et algam, et arenam reperiri, eandem autem floridam vocari! Haud ſolum enim ibi naves in arena ſtabant Il. *A*. 486, verum etiam ante naves arena erat (*Φ*. 202. *Ψ*. 15. 853.), ante quas alibi alga (cfr. not. 91.), et frutices (*K*. 466. *Φ*. 18.) germinaſſe dicuntur, ibidem igitur, ubi eſt, quod eam quaſi obductam floribus fuiſſe putes Il. *B*. 467.

At vero miranti tibi aliud quoddam gravioris ponderis ſuperveniet, locum, quo et funus amico fecerit, et in defuncti honorem certamina inſtituerit Achilles, conſideranti.

Primum enim quaerentes, num *extra* Graecorum caſtra, ultra moenia et foſſam in campo fuerit ille locus, partim eo offendimur et reiicimur, quod ne verbulum quidem nos monet, Achillem et Graecos exiiſſe per portas et ultra foſſam conſediſſe, quod, quum Achillis quoque naves moenibus illis, ſupra

obiter deſcriptis, a campo Troiano ſeiunctas atque iis munitas et incluſas fuiſſe [142]), tum ex Il. *Σ*. 188, 215—217, 228, tum ex *Ω*. 443—446, 681. appareat, commemorare debuiſſet poeta; partim, quod *prope tentorium Achillis* ad litus maris (Il. *Ψ*. 125. Od. *Ω*. 82.) et Myrmidones defleviſſe Patroclum, atque circum eius funus decurriſſe (Il. *Ψ*. 12—34.) (cfr. praeterea *Ω*. 14—17.) et combuſſiſſe eius corpus tumuloque condidiſſe (*Ψ*. 128 ſqq.), et certamina inſtituiſſe Achillem (ib. 258 ſqq. 564.) haud obſcure indicatur.

Quid igitur eſt, quaeris, quod dubii haereamus? *Intra* moenia fuit! Audio. Verum enimvero hoc alterum, quod cogitari poteſt, *intra* caſtra Graecorum ad ipſas naves atque inter tentoria fuiſſe locum certaminum inſtitutorum, inveſtigantes, in nonnulla incidimus, quibus hinc etiam pellamur, argumenta.

Inter naves enim atque tentoria hunc locum collocare non poteris, tum, quod anguſtius ibi erat, quam quod ad tantam hominum turbam recipiendam et ad certamina inſtituenda requirebatur, ſpatium [143]), tum quod *Ψ*. 365. manifeſte vetat.

Porro, ne inter naves et moenia collocemus, prohibent loci *H*. 334 ſq. 433 ſq., qui *τυτθὸν ἀπόπρο νεῶν*, et *M*. 403. *Ξ*. 32, qui *νηυσὶν ἔπι πρύμνῃσι*, proxime ad puppes navium, moenia exſtructa fuiſſe, neque igitur illius modi locum ibi cogitari poſſe produnt [144]).

---

142) Heyne fallitur ad Lechev. p. 272.

143) Il. *Λ*. 806 ſq. non infringit hanc ſententiam, ſed potius corroborat.

144) Quae quidem pugna ad naves pugnata non refutat, quamquam enim nolo urgere, Il. *N*. ſcatere locis, qui cum aliis carm. Homer. pugnent, tamen monere liceat, aliud eſſe ad naves et inter naves (cfr. *N*. 739. *O*. 426.) pugnare Graecos, eosque ibi infeſtari a ſpiſſa acie Troianorum, aliud ibi certamina inſtituere, quae quidem fuſius explicarem, niſi, quae ſequuntur, infringerent hoc argumentum.

Accedit, quod anguſtiae viarum *Φ*. 416, 419, 427. et colliculus prope ἀγῶνα ſurgens *Φ*. 451. nos quovis alio citius, quam huc vocant. Denique vero *Ψ*. 365, 449, 461. prae caeteris autem 464. et 359. (τηλόθεν ἐν λείῳ πεδίῳ) hunc locum intra moenia et inter naves atque tentoria non fuiſſe diſertis verbis declarant. Iam vero nunc, quamquam iam de utroque modo, quo explicari poſſit, deſperatum eſſe iudicare debes, inſuper addo locos *Ψ*. 365. atque 374, quos perpendere poſſis atque examinare. Illic quidem, qui equis certaſſe referuntur, νόσφι νεῶν [145]) ταχέως vecti eſſe dicuntur, hic iidem reverſi ἂψ ἐφ᾽ ἁλὸς πολιῆς.

Quod quidem corollarium, quum vel ſolum atque ſeorſim ſpectatum habeat, quod a ratione loci discrepet et ſuſpicionem movere poſſit, tergiverſantem et dubitantem adhuc eo adigere debet, ut fateatur nullam reperiri poſſe eorum, quae in hac re pugnantia ſint et diverſa, reconciliandorum opportunitatem.

Cave vero putes, nihil praeterea eſſe, quod in caſtrorum metatione et ſtatione Graecarum navium inconcinnum et controverſum cenſeri queat: ſunt enim in promtu loci de Aiacis navium ſtatione, quos mirum quantum discrepare fatearis neceſſe eſt.

Iam ſupra quidem obſervavimus, Aiacis naves alterum cornu obtinuiſſe et extremas ſtetiſſe in ſiniſtra parte *K*. 113. (*Θ*. 224.) *Λ*. 7, contra vero ad ſuas naves verſans Aiax, easque contra Hectorem defendens *N*. 679—687, ἐν μέσσῃσι νηυσὶν, (ib. 312.) (quod Heyne male interpretatur ad Lech. p. 275. not. t. ubi enim contuleris locum 308 ſq. videbis,

145) uti *Θ*. 490. non procul a navibus, ſed inde a navibus ulterius. Longe ampliorem et omnino aliam hanc campi partem finxiſſe, neque certe de moenibus cogitaſſe videtur huius rhapſodiae auctor; ſecus, quam qui rh. *Ω*. compoſuit.

mediam muri partem, five eam, quae inter dextrum et finiftrum cornu intereffet, intelligendam effe,) atque ulterius in *finiftro cornu caftrorum* (*M.* 118. *N.* 326, 675.) (uti recte vidit Heyne l. l. p. 276. not. x.) Idomeneus (*N.* 326.) pugnat, ibique etiam funt naves, (333.) ita, ut inde pateat, quod iam quodammodo Heyne fenfit, hoc loco alibi collocari Aiacis naves, quam locis fupra laudatis, et aliis navibus affignari locum extremum in finiftro caftrorum cornu, quam quas et. *Θ.* 224, quamquam fufpectus locus, et *Λ.* 7. ibi pofitas effe declarant.

Reftat, ut de duobus, altero Iliadis, altero Odyffeae, locis, qui de tumulo Patrocli et Achillis reliquiis impofito agunt, nonnulla breviter moneamus. Loco enim Il. *Ψ.* 69—92. Patrocli umbra Achilli noctu obverfans, hunc, ut cremati corporis offa in urnam legat, quam olim Thetis mater dediffet, rogat, atque ei morem geffiffe legitur Achilles, qui haec amici offa e cineribus lecta in una illa condenda et praeterea tumulum fubitarium modo atque humilem excitandum curaffe dicitur (*Ψ.* 226—256.) eo confilio, ut, ubi forent Patrocli offibus fua, fi quid adverfi ipfi accidiffet, confociata, maiorem exaggerent fuperftites Graeci.

At vero alio loco Od. *Ω.* 73—78, quo exequiae Achillis large defcribuntur et fufe enarrantur, licet amici offibus eius offa mixta effe perhibeantur, tumuli illius, neque ita, ut eum perfodiffe Graeci ad depromendam inde urnam illam, neque ita, ut mixtis amicorum reliquiis adauxiffe eum et amplificaffe, quod iufferat Achilles, dicantur, aliqua fiat mentio, et Thetis tunc demum, quum Achillis offa condere volunt Graeci, urnam *aliquam*, nefcio quam, a Baccho olim acceptam, attuliffe, atque ut in ea mixtim iunctimque cubent amicorum offa, praebuiffe dicitur, ita, ut, nifi certe fumere velis, offa Patrocli in ten-

torio Achillis sepoſita remanſiſſe et κενοτάφιον [146]) fuiſſe tumulum illum, — eſt vero ἄτοπον —, licet

146) Lecheval. pag. 221. ed. Heyn. non ſolum usque ad mortem Achillis, verum etiam poſtea κενοτάφιον fuiſſe Patrocli tumulum opinatur, quippe quum duos eosque diverſos tumulos, alterum Patrocli, alterum Achillis, fuiſſe ſtatuat, hunc autem amicorum oſſa, additis Antilochi, Neſtoris filii, reliquiis, continuiſſe ſumat. Vide praeterea tabulam, in qua agrum Troianum deſcripſit. Contra quam opinionem haec addere liceat. Achilles, ut perficiat, quae amici manes exoptaverant, optarant vero, ut iunctim Il. Ψ. 84, et una eademque urna incluſa (ib. 92, 293. Od. Ω. 74.) neque ſemota (Il. Ψ. 83.) oſſa cubarent, ſibi et Patroclo ſepulchrum paraturus (ib. 126.) humilem modo iubet excitari tumulum (ib. Ψ. 245.) poſt ipſius mortem altius exaggerandum et tollendum (ib. 246.); et poſt obitum Achillis eius oſſa mixta (Od. Ω. 77.) cum Patrocli oſſibus urnae mandata et magno tumulo cooperta (Ω. 80.) eſſe dicuntur. Quam ob rem de duobus tumulis, altero Patrocli, κενοταφίῳ, altero Achillis, amicorum reliquias tegente, licet, ut ſupra vidimus, inſit aliquid, ubi utramque narrationem comparaveris, quod offendat, non eſt, quod cum illo viro cogites.

Pari modo eius cauſa cadit de Antilochi oſſibus, quae in agro Troiano ſepulta (Od. Γ. 111 ſq.), ſeorſim poſita (Od. Ω. 78.) eſſe dicuntur, nam quo minus χωρὶς (cum viro illo) eo artificio uſus explices, ut dicas, eodem quidem ea tegi tumulo, in angulo vero urnae illius ſeorſim poſita, et ſeiuncta a mixtis amicorum reliquiis cubare, prohibent duo potiſſimum argumenta, primum *), quod Antilochum **) tali, tam eximia et

*) Nolo enim, quae Pauſan. VI. 31, ne fidem iis habere videar, afferre, quum Od. Γ. 111 ſq. Δ. 187, 188. et 199—202. contrarium doceant.

**) Quamvis enim Il. Ρ. 652, ubi Aiax eum quaerit oculis, ut Achilli obitum Patrocli nuntiet, et Il. Ψ. 556, ubi φίλος Achillis ἑταῖρος dicitur, praecipue vero Od. Ω. 78 ſq., ubi Agamemno eum ab Achille, occiſo Patroclo, maxime dilectum praedicat, (τὸν ἔξοχα τῖες ἁπάντων,
τῶν ἄλλων ἑτάρων μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα,)
magni ab Achille factus fuiſſe videatur; tamen, quoniam tum pari modo Automedon φίλος Achillis ἑταῖρος nuncupatur, tum, quod loco illi Od. Ω. 70 ſq. plane ac manifeſte quidem adverſatur, *Automedon* et *Alcimus* ab Achille poſt Patrocli amiciſſimi mortem maxime dilectos fuiſſe alio loco (Il. Ω. 574 ſq.

nihilominus offenderet, quod Agamemno non uti de nota illa urna, ſed de nova quadam loquitur, vix ſit modus, quo poſſis hos locos ad aliquam revocare concinnitatem.

Iam vero eſt, quo ſiſtamus pedem, contenti, ſi iuvenili huic tentamini non plures ſive numero ſive auctoritate paraverimus, qui reprobent, quam qui comprobent, neque nihil, aut ad hanc rem illuſtrandam, aut certe ad convertendos huc eruditorum animos effecerimus, et, quod maxime optavimus, ſi nobis contigerit, ut *Wolfii*, quem maximi facimus, ſententiam hac de re latam opella noſtra corroboraſſe et confirmaſſe videamur.

Quod reliquum eſt, ingenue fatemur, nos minime putare, omnes notatu dignos in hac re locos a nobis ſedulo eſſe notatos, plures vero ſollicitare, v. c. Il. *E.* 791, ubi ad naves pugnare dicuntur Troiani, quamquam in medio pugnant campo (cfr. init. rh. *Z.*), non putabam eſſe eius, qui, ne nauſeam paret, metueret, et doctorum vereretur reprehenſionem.

---

egregia ab Achille ornatum fuiſſe amicitia, ut eius oſſa, cum illius oſſibus in uno eodemque tumulo condenda eſſe cenſere debuerint ſuperſtites Graeci, haud ſcio an nequeat doceri; deinde, quod Neſtor, qui, quae eſt eius loquacitas et garrulitas ſenilis, certo certius gloriabundus de hoc egregio filii honore, cum non praetermiſiſſet ſilentio, ſi vere contigerit Antilocho, ut eo ornaretur, ne verbulum quidem commemorat*).

ἥρως Αὐτομέδων ἠδ᾽ Ἄλκιμος, οὓς ῥα μάλιστα
τῖ᾽ Ἀχιλεὺς ἑτάρων μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα,)
affirmatur, ſane eſt quod tergiverſemur.

*) Od. *Λ.* 468. *Ω.* 16. nihil probant, alioquin enim de Aiace idem valeret.